

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติ การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเกี่ยวกับ การจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งนับว่ามีความเหมาะสมกับยุคสมัย

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในปัจจุบัน ได้มีการประชาสัมพันธ์แนวทางการจัด การศึกษา โดยเน้นให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีบทบาทสำคัญ ในการส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของเด็กอย่างกว้างขวางขึ้น แต่ในการปฏิบัติโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้นำเอา ศักยภาพของผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเข้าใจว่าภารกิจในการจัด การศึกษา เป็นหน้าที่ของครู ของโรงเรียนเท่านั้น ทำให้โรงเรียนบริหารงานโดยมีทรัพยากร การบริหารอย่าง จำกัด ซึ่งไม่ได้รับความร่วมมือในการส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง รวมทั้งยังไม่เกิด ความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 2)

โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมือง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ได้จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วน ร่วมเป็นประจำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 โดยการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ให้มีตัวแทนของทุกฝ่าย ทั้ง คณะกรรมการโรงเรียนผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน และตาม ศักยภาพของโรงเรียน จากรายงานการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานรอบแรก ของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ) เมื่อปี พ.ศ. 2548 นั้นพบว่า มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการ พัฒนาการศึกษา ผลการประเมินคือ พอใช้ ทางโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ ต้องการ ให้ผลการประเมินดีขึ้นกว่าเดิม จึงหาแนวทางในการแก้ปัญหา ด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์และ ร่วมมือกับชุมชน ในการพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐานเป็นไปตามความคาดหวัง และนโยบาย ของโรงเรียนที่ต้องการให้ได้ระดับดีมาก และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องตามแนว

ทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งได้ผลงานเป็นที่พอใจในระดับหนึ่งของการได้ข้อมูลประกอบการบริหารจัดการในโรงเรียน นอกจากนั้นโรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมอีกหลายรูปแบบที่จะเป็นการนำผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม การเรียนรู้ เช่น การประชุมสัมมนาผู้ปกครอง ทุกภาคเรียน การปฐมนิเทศก่อนเปิดเรียน การสนทนาลูกศิษย์ เป็นต้น (โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ.2548 :10)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ว่ามีส่วนร่วมระดับใดผลการศึกษสามารถเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อย่างมีระบบ สามารถนำข้อคิดเห็นของผู้ปกครองเข้ามาส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้เต็มศักยภาพและให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมือง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

ประโยชน์ของการศึกษา

ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมือง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต1 ให้มีระดับผลการเรียนรู้ดีขึ้นระดับหนึ่ง

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 140 คน โดยเป็นตัวแทนห้องเรียนละ 2 คน จำนวน 70 ห้อง ที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพ

รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมือง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

2. เนื้อหา มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยใช้แนวของ เบลูจมาศ ทรัพย์มีชัย (2548 : 4) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านความรู้

2.2 ด้านความประพฤติ

3. พื้นที่การศึกษาโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

4. ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วย

1. ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ปกครองเครือข่าย จำนวน 140 คน จาก 70 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 2 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา มี 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ และ ด้านความประพฤติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างบุคคลกลุ่ม และ สังคมที่จะประกอบกิจกรรมหรือปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความสมัครใจ โดยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ เสียสละ ลงมือปฏิบัติ และ ประเมินผลงานร่วมกัน เป็นการสนอง ความต้องการของมนุษย์ก่อให้เกิดการยอมรับและการร่วมมือกันของทุกฝ่าย

การส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้ปกครองนักเรียนให้การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้าน ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ และ ด้านความประพฤติ

ด้านความรู้ หมายถึง การรับรู้ข้อเท็จจริง (Facts) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการศึกษา

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่บ้านประกอบด้วยสภาพแวดล้อม ท้องถิ่น การให้คำปรึกษา การกำกับดูแล และการทำกรบ้าน การร่วมมือกับ โรงเรียน ประเมินผล ตามสภาพที่เป็นจริง ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ทั้งเป็นสิ่งที่ มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นสิ่งที่แต่ละต้องได้หรือแต่ละต้องไม่ได้ ซึ่งจะต้องเป็นปัจจัยที่ต้องใช้ เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

2. การกำกับดูแลการทำกรบ้าน หมายถึง การที่ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วม ในการดูแลช่วยเหลือ การทำกรบ้านได้ เพราะการบ้านช่วยพัฒนาทักษะที่สำคัญต่าง ๆ ได้และ จะต้องมีการกำหนดให้มีการวางแผนและจัดระเบียบการบ้านของนักเรียนให้เหมาะสม เพื่อให้ นักเรียนได้ทำกรบ้านอย่างสม่ำเสมอทุกวัน และไม่มากหรือน้อยเกินไปเป็นการ

3. ความร่วมมือกับ โรงเรียนในการเข้ามีส่วนร่วมประเมินผลนักเรียนตามสภาพที่เป็น จริง หมายถึง การได้ผลการประเมินจากสภาพที่เป็นจริงของนักเรียน ผู้ประเมินไม่ใช่ครูเพียง คนเดียวอีกต่อไป ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนจะต้องมีบทบาทในการให้ข้อมูล ที่บ้านประกอบ การประเมินผลที่โรงเรียน เพื่อให้การประเมินผลมี ความสมบูรณ์ที่สุด

4. การให้คำปรึกษา หมายถึง การให้ความสนใจ แนะนำวิธีการเรียนที่ถูกต้อง การ ช่วยแก้ปัญหา ด้านการเรียนของนักเรียนที่อยู่ในความดูแลให้เรียนอย่างมีความสุข

ด้านความประพฤติ หมายถึง การฝึกให้นักเรียนแสดงออกทางพฤติกรรมในเรื่อง กริยามารยาท การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามก่อนเรียน จนถึงวัยรุ่นตอนปลาย โดยฝึกพฤติกรรมให้เหมาะสมกับวัย

การแสดงออกทางพฤติกรรมในเรื่อง กริยามารยาท การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ และการ ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามก่อนเข้าเรียนจนถึงวัยรุ่นตอนปลาย ประกอบด้วย

1. วินัยของนักเรียน หมายถึง เป็นระเบียบหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้ให้บุคคลที่อยู่ใน สังคมทุกระดับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อความเป็นระเบียบและผู้ที่ปฏิบัติจะประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งได้รับการยอมรับจากสังคม

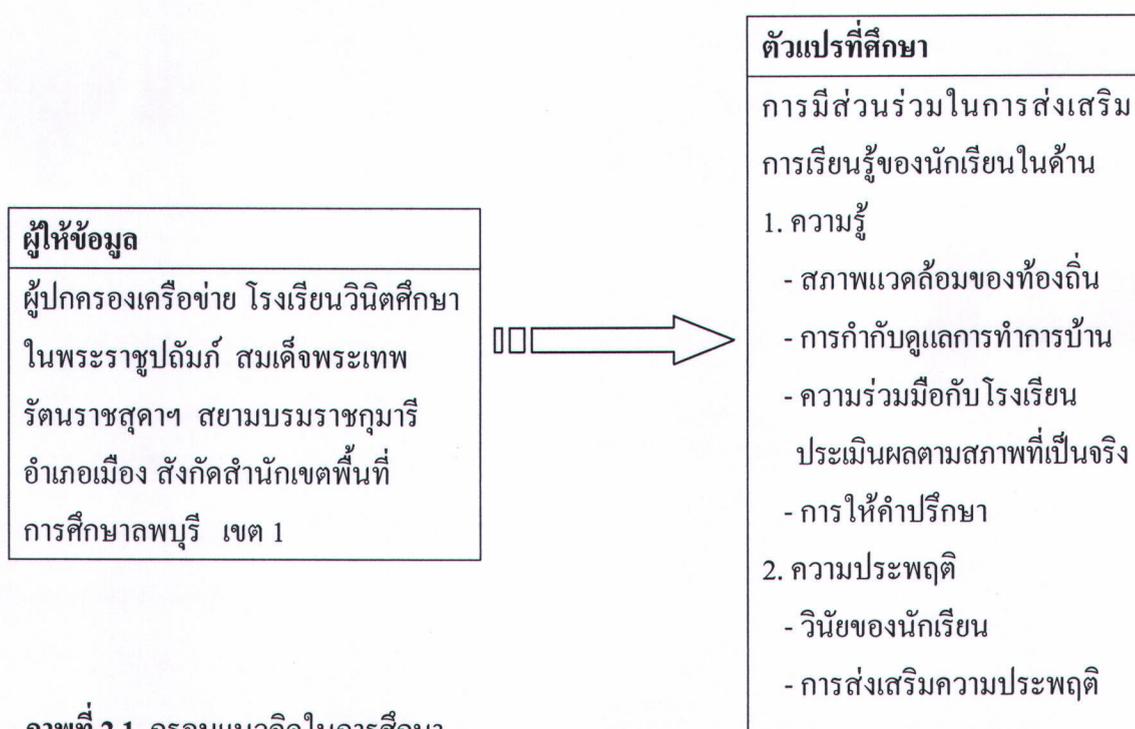
2. การส่งเสริมความประพฤติ หมายถึง การฝึกให้นักเรียนแสดงออกทางพฤติกรรม ในเรื่อง กริยามารยาท การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณี อันดีงามก่อนเรียนจนถึงวัยรุ่นตอนปลาย โดยฝึกพฤติกรรมให้เหมาะสมกับวัย

ผู้ปกครองเครือข่าย หมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนผู้ปกครองจากทาง โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ห้องเรียนละ 2 คน

โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 ช่วงชั้น คือช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ตั้งอยู่ที่ 10 ถนนเพชรราชา ตำบลท่าหิน อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

กรอบแนวคิดของการศึกษา

จากการที่ได้ศึกษาแนวคิด ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกรอบแนวคิดของ เบญจมาศ ทรัพย์มีชัย (2548:24) ผู้ศึกษา จึงได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียนโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2553 ตามกรอบแนวความคิดดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา